

1) Novela zákona o službách zamestnanosti

(zriadenie flexikonta; zavedenie piatich nových príspevkov na trhu práce na podporu udržania zamestnania, vytvárania nových pracovných miest a zakladania živností; zvýšenie maximálnej výšky príspevku na dochádzanie za prácou; zmiernenie kritérií pre priznanie postavenia sociálneho podniku)

Zámer opatrenia: vytvoriť podmienky, ktoré prispejú k udržaniu zamestnanosti na pracovných miestach u tých zamestnávateľov, ktorí v dôsledku prevádzkových ťažkostí spôsobených globálnou finančnou a hospodárskou krízou uvažujú o prepúšťaní zamestnancov a o rušení pracovných miest

Obsah opatrenia:

- zriadenie tzv. flexikonta na obdobie od 1.3.2009 do 31.12.2012, ktoré umožňuje pri prevádzkových problémoch zamestnávateľa poskytnúť zamestnancovi voľno, počas ktorého mu zamestnávateľ vypláca základnú zložku mzdy; zamestnanec je po skončení prevádzkových problémov povinný túto mzdu odpracovať
- nasledovné body sú platné iba v období od 1.3.2009 do 31.12.2010
- zavedenie piatich nových príspevkov na trhu práce:
 - príspevok na podporu udržania zamestnanosti
 - poskytuje sa zamestnávateľovi, ktorý zachová pracovné miesta aj v prípade vážnych prevádzkových dôvodov
 - uhrádza sa z neho preddavok na zdravotné a sociálne poistenie a starobné dôchodkové sporenie
 - príspevok sa poskytuje najviac 60 dní v roku a zamestnancovi sa vypláca spolu s mzdou
 - príspevok na podporu vytvorenia nového pracovného miesta
 - poskytuje sa zamestnávateľovi, ktorý na vytvorené pracovné miesto prijme do pracovného pomeru uchádzača o zamestnanie, ktorý bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 3 mesiace
 - jeho mesačná výška je v bratislavskom kraji 15% a v ostatných krajoch 30% z priemernej ceny práce za prvé tri štvrtroky predchádzajúceho roku a poskytuje sa najviac 12 mesiacov
 - zamestnávateľ je povinný zachovať vytvorené miesto najmenej 12 mesiacov
 - príspevok ku mzde zamestnanca
 - poskytuje sa zamestnancovi, ktorý bol pred prijatím do pracovného pomeru vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 3 mesiace, bol poberateľom dávky v hmotnej núdzi a jej príspevkov, pracuje na plný úväzok a jeho hrubá mzda dosahuje najviac 1,7 násobok sumy životného minima
 - poskytuje sa najviac 22 mesiacov, jeho mesačná výška počas prvých 12 mesiacov je 22% a počas zvyšných mesiacov 11% z priemernej mzdy za prvé tri štvrtroky predchádzajúceho roku
 - príspevok na podporu samostatnej zárobkovej činnosti (SZČ)
 - poskytuje sa uchádzačovi o zamestnanie, ktorý bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 3 mesiace, bol poberateľom dávky v hmotnej núdzi a jej príspevkov a začne a bude vykonávať alebo prevádzkovať SZČ nepretržite najmenej 24 mesiacov
 - poskytuje sa na úhradu preddavku na zdravotné poistenie (22 mesiacov) a sociálne poistenie (najviac 4 mesiace)
 - príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť v oblasti spracovania poľnohospodárskych výrobkov a obchodovania s nimi
 - poskytuje sa občanovi, ktorý bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 3 mesiace a začne a bude vykonávať alebo prevádzkovať SZČ v oblasti spracovania poľnohospodárskych výrobkov a obchodovania s nimi nepretržite najmenej 24 mesiacov
 - poskytuje sa na úhradu preddavku na zdravotné poistenie (22 mesiacov) a sociálne poistenie (najviac 4 mesiace)
- zvýšenie maximálnej výšky príspevku na dochádzku za prácou z 99,59 € na 135 € mesačne
- zmiernenie kritérií pre priznanie postavenia sociálneho podniku
- zrušenie požiadavky nadpriemernej nezamestnanosti pri poskytovaní príspevku na vytvorenie nového pracovného miesta
- odhadované náklady na rozpočet verejnej správy: rok 2009: 71,2 mil. € (2,1 mld. Sk), rok 2010: 110,8 mil. € (3,3 mld. Sk)
- očakávaný prínos pre trh práce je udržanie 63 tis. pracovných miest v rokoch 2009 a 2010

Hlasy proponentov:

- adresné príspevky ohrozeným skupinám ľudí sú najlepšia pomoc, ako v čase nepriaznivých podmienok na trhu práce udržať zamestnanosť a ochrániť zamestnancov pred hromadným prepúšťaním
- flexikonto zabráni zbytočnému rušeniu pracovných miest kvôli dočasnému nedostatku objednávok v dôsledku hospodárskej krízy; tento inštitút využívali niektorí veľkí zamestnávateľia ešte pred jeho zavedením do Zákonníka práce, čo iba potvrdzuje jeho užitočnosť

- občania, ktorí už boli zo svojho pôvodného zamestnania prepustení, budú mať väčšiu motiváciu nájsť si nové, hoci aj nízko platené zamestnanie, prípadne si založiť živnosť nenáročnú na počiatočné investície
- štát vhodne nastavenými príspevkami motivuje nielen zamestnancov k hľadaniu, ale aj zamestnávateľov k vytváraniu nových pracovných miest
- poskytovanie prostriedkov štátu pre sociálne podniky spadá pod viacnásobnú kontrolu, prostriedky teda budú využité maximálne efektívne; očakáva sa, že sociálne podniky zamestnajú v čase krízy 10 000 ľudí

Hlasy oponentov:

- namiesto zavádzania nových príspevkov, ktoré iba zneprehľadňujú celý systém a v podstate slúžia na platenie vysokých odvodov, by bolo omnoho efektívnejšie zjednodušiť odvodový systém a za prostriedky ušetrené z nerealizovania príspevkov adekvátne znížiť odvodové sadzby
- akékoľvek príspevky neumožnia v čase krízy systémové zlepšenie podmienok na trhu práce, dôležitejšie a efektívnejšie sú systémové opatrenia (napr. zjednodušiť podmienky na zakladanie voľných živnostní, zliberalizovať pravidlá výkonu profesií, rozšíriť pôsobnosť jednotných kontaktných miest a širšie využívať informačné a komunikačné technológie)
- mnohé nové príspevky motivujú ľudí nájsť si iba nízkokvalifikovanú robotu, keďže v opačnom prípade by na príspevkoch nemali nárok
- už v minulosti sa SMER-SD netajil tým, že pri sociálnych podnikoch uprednostňuje jemu blízkych ľudí, zmiernenie kritérií pre zakladanie sociálnych podnikov bude znamenať ešte väčší klientelizmus

Primárny zdroj: Novela (č. 49/2009 Z.z.) zákona (č. 5/2004 Z. z.) o službách zamestnanosti

<http://www.nrsr.sk/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=2711>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 12.2.2009 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.3.2009

Navrhovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR